No. 87. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 22 Julij.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Controleur der Directe Belastingen alhier, van den 17 Julij 1841 n°. 183.

Gezien de wet van den 29 Maart 1833 (Staatsblad n°. 4) houdende belasting op het Personeel.

Maken bij deze aan de Ingezetenen bekend, dat de primitieve kohieren dezer stad Lett. A. n°s. 1 en 2 van de belasting op het Personeel, voor dezen loopenden jare 1841—1842, op den 2 Julij jl. door Z. Exc. den Heere Staatsraad Gouverneur dezer Provincie, is executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een iegelijk na bekomene kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, in dier voege, als daarbij, in overeenstemming met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zoodanigen, die hun aanslagbiljet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve, kosteloos ten kantore des ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij die zouden vermeenen, dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgave, of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen, binnen den tijd van eene maand, na de dagteekening van hun aanslagbiljet.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 19. Julij 1841.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Julij.

Eene telegraphische depeche van den 17den in den namiddag van gisteren alhier ontvangen, vermeldt, dat de rust te Toulouse niet verder is gestoord geworden. Ook de depeches bij het gouvernement uit de plaatsen in de nabijheid van Toulouse ontvangen, houden dat de rust overal is blijven heerschen.

De *Moniteur Parisien* houdt het berigt dat de luitenant-generaal *Rulhières* tot kommandant der tweede militaire divisie is benoemd, met last om zich onmiddellijk naar Toulouse te begeven.

De gewezen prefect te Toulouse, *Mahul*, is te Parijs aangekomen.

De nadere berigten omtrent het voorgevallene te Toulouse houden de onmiskenbare blijken dat de partij der beweging en de geheime genootschappen een voorname rol in de aldaar voorgevallen onlusten hebben gespeeld. Een aantal door dezelve opgeruide lieden uit de laagste klassen, hebben in den avond van den 12den zich aan gewelddadige schending van den eigendom schuldig gemaakt, zijn de woningen ingedrongen, en hebben hetgeen hun goeddacht geroofd tot het opwerpen van barrikaden. Oproerige kreeten en bedreigingen tegen het leven en den eigendom van de autoriteiten en gouvernements-beambten werden er geslaakt; onder anderen werd de woning van den procureur-generaal *Plougoulm* bestormd en heeft deze door de vlugt zijn lijfsbehoud moeten zoeken. In den morgen van den 13den trok eene bende, die tot de klub der mutuellisten wordt gezegd te behooren, naar de gevangenis, en vorderde met geweld de in vrijheidstelling der gevangenen, in welken eisch de oudste der raadslieden, de heer *Arzac*, die *ad interim* de betrekking van prefect had aanvaard, het volk te wille was. Tegelijkertijd was de geheele telegraphische lijn in den omtrek der stad vernield om de gemeenschap met de hoofdstad af te snijden. De nationale garde was middelerwijl onder de wapenen gekomen, en werd de bezetting der openbare posten tusschen haar en de troepen verdeeld. Na het vertrek van den prefect *Mahul* en van den procureur-generaal *Plougoulm* schijnen de gemoederen meer tot bedaren te zijn gekomen, en een soort van tusschenbestuur tot handhaving der openbare orde zich te hebben opgeworpen. De toon der bewegingsgezinde bladen te Toulouse is geheel die van den tijd der republiek.

De oppositiebladen in deze hoofdstad wijten de gebeurtenissen te Toulouse, gelijk als gewoonlijk, aan het bestuur, en keuren ook vooral af de benoeming van den heer *M. Duval* tot buitengewonen commissaris, als voor die betrekking niet geschikt of berekend; zij brengen bij, dat hij reeds te Nantes, als prefect van het departement der Neder-Loire, bij zijne verdeeldheid aldaar met den generalen departementsraad, had moeten onderdoen.

Het getal der troepen die het gouvernement naar het departement der Haute Garonne doet zamentrekken, beloopt, naar men zegt, meer dan 15,000 man, hetgeen met de magt in of nabij Toulouse reeds vereenigd, een getal van 25,000 man troepen zou uitmaken, welke men meer dan genoegzaam acht om er de rust te verzekeren.

— Het *Journal des Débats* behelst een artikel ter verdediging van het gedrag des gouvernements bij deszelfs wedertoetreding tot den raad der Europesche mogendheden, door de mede onderteekening van het jongste protocol omtrent de doorvaart der Dardanellen.

— De *Moniteur de l'Armée* behelst de benoeming van de bevelhebbers der troepen, die in het kamp van Compiegne onder het opperbevel van den hertog van *Nemours* zullen vereenigd worden. De luitenant-generaal *Rapatel* en *Latour Maubourg* zullen, de eerste de infanterie, de tweede de kavallerie kommanderen. Men heeft ook van een kamp nabij Chalons gesproken, doch de *Moniteur Parisien* zegt dat op dat punt slechts zes bataillons zullen vereenigd worden.

— Men heeft over Marseille berigten uit Alexandrie tot den 27sten Junij volgens welke de Turksche gezant met de stoomboot *de Nijl* den vorigen dag van daar naar Konstantinopel was teruggekeerd, met zich aan boord hebbende zes millioenen piasters, op afrekening van de schatting des onder-konings.

— De bekende Griekenvriend, te Geneve, de heer *Eynard*, heeft, ten gevolge op zijn vroeger schrijven aan de leden van het voormalige Grieken-comité te Parijs, andermaal eenen brief aan dezelven in onze dagbladen doen plaatsen. Hij deelt hun daarin een uittreksel mede van eene bij hem ontvangene memorie, waarin de Kandioten een ijsselijk tafereel ophangen van de gruwelijke onderdrukking, waaraan zij zoo wel onder de Turksche als onder Egyptische bevelhebbers zijn blootgesteld geweest, en die hen ten laatste genoopt hebben, om de wapenen op te vatten; en noodigt hen daarop dringend uit, het lot dier ongelukkige Christenen zich aan te trekken en hun op alle mogelijke wijze bijstand te bieden. Ten slotte zegt de heer *Eynard*: „De laatste berigten, die ik van Creta ontvangen heb, maken melding van verscheidene gevechten; aan beide zijden heeft er bloed gestroomd. De Christenen hebben de bovenhand behouden en eenige kanonnen vermeesterd, en ofschoon het niet tot een' beslissenden uitslag gekomen is, is het op zich zelf reeds een onberekenbaar voordeel, van met zoo weinig middelen aan talrijke en welgewapende troepen het hoofd geboden te hebben. Laat ons het beste hopen voor de onderdrukten."

— De tijdingen uit Madrid tot den 13den Julij houden weinig bijzonders.

— Heden (19 Julij) waren genoteerd: 5 pCt. 115,10; 3 pCt. 76,65; Nap. r. 102,90; Sp. Ardoins 21; Passieve 4⅞; Rom. L. 102⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Julij.

De *Köllnische Zeitung* behelst het volgende: „Uit eene goede bron kunnen wij mededeelen, dat Z. M. de Koning tot de kosten der voorbereidende werkzaamheden voor de voortzetting van den Rhijnschen spoorweg van Keulen tot Minden, de aanzienlijke som van 40,000 rijksdaalders bijgedragen heeft. De bewoners van de Rhijngewesten en Westphalen gelijk van geheel noordelijk Duitschland zullen met vreugde uit deze daad des Konings opmaken, dat ook voor den aanleg van dezen spoorweg, die de westelijke gewesten met de oostelijke verbinden moet, eene belangrijke en gewigtige ondersteuning van Staatswege gegeven zal worden.

— In de Badensche kamer der afgevaardigden hebben dezer dagen beraadslagingen plaats gehad over de uitgaven, die de regering had gedaan tot voorziening in de behoeften, veroorzaakt door de jongste buitengewone krijgstoerustingen. De leden hebben met warmte die toerustingen toegejuicht, als geschikt om den » gemeenschappelijken vijand van Duitschland" ontzag in te boezemen. Zij vermeenden zelfs, dat die vroeger en op uitgebreider schaal hadden moeten plaats hebben. Overigens oordeelden verscheidene leden, dat aan Duitschland, te dezer gelegenheid, ruimer vrijheden, zoo als, van de drukpers, hadden moeten verleend worden.

— Men schrijft uit Ems, dat het badsaizoen aldaar zeer levendig is, en er zich 150 badgasten meer dan in het vorige jaar bevinden. Onder de hooge personen, die zich aldaar ophouden, merkt men op HH. KK. HH. den Prins en de Prinses *van Oranje*, Prinses *Wasa*, uit Weenen, en nog vijf andere vorstelijke gezinnen. De markgraaf van Baden heeft de badplaats reeds verlaten. Dezer dagen is aldaar aangekomen de koningin van Griekenland met een talrijk en aanzienlijk gevolg; de nationale kleederdragt der tot dit gevolg behoorende personen, heeft de nieuwsgierigheid opgewekt. — De baron *A. von Rothschild* bevindt zich mede te Ems. Er zijn vertrekken voor den koning van Hannover in gereedheid gebragt. Z. M. wordt aldaar dagelijks verwacht. Ook het hof van Hessen-Darmstad zal de badplaats bezoeken.

— Volgens berigten uit Weenen, zou prins *Metternich* zich den 12den naar zijne landgoederen bij Pilsen en vervolgens naar Königswart begeven, werwaarts hij den Russischen gezant *von Tatitscheff*, lord *Leauvale*, graaf *Senfft*, de oostenrijksche gezant te 's Gravenhage, en den vrijheer *von Binder*, oostenrijksch gezant te Dresden, uitgenoodigd heeft tot hem te komen.

— In de zitting van den Grooten Raad van Aargau, den 10 dezer gehouden, is het besluit van den Landdag wegens de kloosteraangelegenheden aan die Vergadering medegedeeld, welke de zaak in handen eener commissie gesteld heeft, die den 19den rapport moet uitbrengen.

De advocaat *Nessi*, die bij de jongste onlusten in het kanton Tessin zich aan het hoofd der gewapende oproerlingen gesteld had, heeft te Locarno in het openbaar de doodstraf ondergaan. De gevangenissen waren met in hechtenis genomenen opgevuld. Niet alleen hebben de autoriteiten in Lombardyë hun leedwezen over het gebeurde aan de Tessingsche Regering betuigd, maar ook strenge maatregelen genomen, om het ontvlugten der deelnemers aan den opstand over de grenzen te helpen beletten.

— De jongste berigten uit Konstantinopel luiden steeds strijdig met die te Triest, over Syra, uit Candia ontvangen, nopens den staat van zaken op het laatstgenoemde eiland. Volgens de eerste won de turksche magt steeds veld in het bedwingen van den opstand, volgens de laatste hadden de insurgenten vrij aanzienlijke voordeelen behaald.

— De uit Alexandrie verwacht wordende stoomboot *de Nyl* was nog niet aangekomen, doch de laatste tijdingen uit die provincie luiden zeer treurig omtrent de schrikkelijke verwoestingen, welke de pest aldaar aanrigte. Van het te Damiate in garnizoen zijnde 9de regiment waren niet minder dan 1354 man, waaronder verschillende officieren, aan de pest overleden. Bij een korps waren in de laatste maand, 4 à 5000 man gestorven.

ENGELAND.

LONDEN, den 19den Julij.

De *Morning Chronicle*, die als een tolk van den minister *Palmerston* kan beschouwd worden, kondigt de reeds over Frankrijk vermelde onderteekening van eene overeenkomst over het Oostersche vraagstuk in de volgende bewoordingen aan:

» Den 15den Julij op den middag is aan het ministerie van buitenlandsche zaken te Londen, door de gevolmagtigden van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruissen, Rusland en Turkije, de overeenkomst betrekkelijk de zeeëngten der Dardanellen en van den Bosporus onderteekend. Die overeenkomst was reeds sedert langen tijd gesloten en geparapheerd, maar de onderteekening was vertraagd, omdat men vooraf weten wilde, dat *Mehemed*-Ali den firman des Sultans had aangenomen. Thans maakt het afdoen dezer zaak een einde aan het verschil van gevoelen, dat tusschen Frankrijk en de vier mogendheden was opgerezen, ten gevolge hunner afwijkende denkwijze over de beste practische middelen tot het herstellen van den vrede in het Oosten; naar welk doel alle die mogendheden evenzeer streefden. Tevens wordt een nieuwe waarborg verleend voor de handhaving van dien algemeenen vrede, waarbij al de Europesche natien zoo veel belang hebben.

» De ratificatien der overeenkomst zullen, na het tijdsverloop, hetwelk de onderscheidene hoven noodig hebben om die te Londen te doen aankomen, uitgewisseld worden.

» Het verdrag heeft ten doel om voor de vijf mogendheden de verbindtenis geldig te maken, die reeds, ten gevolge van art. 11 van het verdrag van 1809, tusschen Groot-Brittannie en Turkije bestaat; en volgens welke de Sultan zijn voornemen aankondigt, om, zoo lang Turkije in vrede zal zijn, de beide zeeëngten voor de oorlogschepen van alle natien gesloten te houden."

De *Morning Post* laat zich over ditzelfde onderwerp aldus uit:

» Het regtstreeksche doel der overeenkomst is, om de aloude heerschappij der Porte over de zeeëngte van den Bosporus en van de Dardanellen te waarborgen, en alle twijfeling of gevaar weg te nemen, waardoor, ten gevolge van de jongste handelingen der Europesche diplomatie, die oude regten zouden kunnen worden bedreigd. Het groote gewigt der overeenkomst ligt echter niet in de daarbij gemaakte beschikkingen, maar in het verwijderen van gevaren van eenen anderen aard. Europa heeft daarbij voornamelijk belang, uit hoofde der daaruit voortvloeijende middellijke gevolgen, of, om duidelijker te spreken, uit hoofde der nieuwe en beter gevestigde betrekkingen, die zij tusschen de mogendheden tot stand brengt. Uit deze overeenkomst volgt toch, dat Frankrijk zich niet meer in eenen staat van afzondering van de andere Europesche natien bevindt; dat die afzondering, welke geen bepaald begin gehad heeft, ook van zelve te niet gaat. Daaruit volgt verder, dat al wat tot nu toe omtrent de zaken van de Levant heeft plaats gehad, geen onderwerp van beraadslagingen meer uitmaken, noch tot geschillen tusschen de aan de overeenkomst deel genomen hebbende mogendheden aanleiding geven kan. Eindelijk volgt er uit, dat, in geval de zaken van het Oosten conferentien tusschen de groote mogendheden noodzakelijk mogten maken, het *status quo* van dit oogenblik het punt zou zijn om van uit te gaan, en Frankrijk het regt verworven en de verpligting op zich genomen heeft, om als groote Europesche mogendheid aan al die conferentien deel te nemen."

— De verkiezing van den heer *D. O'Connell* en van den anderen ministeriëlen kandidaat, den heer *Roche*, als vertegenwoordigers voor het graafschap Cork, is aan geen twijfel meer onderhevig. In verscheidene Iersche plaatsen, bijzonder te Dundalk, hebben eenige aanhangers der behoudende partij grove mishandelingen ondergaan. Meer dan 3000 menschen, met stokken gewapend, doorkruisten de straten, en vielen iedereen aan, die zijne stem niet aan de Whig-kandidaten geven wilde, zonder dat de militairen sterk genoeg waren om aan deze ongeregeldheden paal en perk te stellen.

— Het huwelijk tusschen den burggraaf *Villiers*, lid van het parlement, en de oudste dochter van sir *R. Peel* is ll. Woensdag gesloten. Onder de getuigen van deze plegtigheid telde men Prins *George* en Prinses *Augusta* van Cambridge.

BELGIE.

BRUSSEL, den 20sten Julij.

Morgen zal de tiende verjaardag van de inhuldiging des Konings, met de gewone plegtigheden, in deze stad worden gevierd.

— De heeren *Borret*, lid van den Nederlandschen raad van State en *van Mesritz*, commissarissen van Z. M. den Koning der Nederlanden, zijn alhier aangekomen.

— Bij een besluit van den 17den dezer, wordt bepaald, dat ter bevordering van den uitvoer van steenkolen naar Nederland de regten op de kolen derwaarts uitgevoerd wordende, met de helft van het bedrag zullen worden verminderd, en op de uitgevoerde kolen, de helft van de regten zal worden terug betaald.

— De koning begeeft zich morgen naar het kamp van Beverloo en wordt tegen Vrijdag terugverwacht.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Julij.

Maandag avond omstreeks 9 ure zijn HH. MM. de koning en koningin benevens Prinses *Sophia* aan de Nieuwe-Stads-herberg te Amsterdam aangekomen en hebben zich terstond aan boord van het gereed liggend en fraai versierde stoomjagt begeven. Onderscheiden hooge civiele en militaire autoriteiten hadden HH. MM. opgewacht. Kort nadat de hooge personen zich aan boord bevonden, verliet het stoomjagt, onder het gejuich der verzamelde menigte, den steiger om naar Harlingen te stevenen.

Kort vóór zijn vertrek uit de residentie, heeft Z. M. den minister van finantien met een bezoek vereerd, om Hoogstdeszelfs bijzondere deelneming te betuigen over het treurige en geheel onverwachte verlies, hetwelk Z. Exc. ondervindt door den dood zijner echtgenoot, welke ll. Zondag plotseling overleden is.

— Overeenkomstig het verlangen van Z. M., zijn de gebeden, welke tot dusverre in de kerken der onderscheidene gezindheden hebben plaats gehad voor de gelukkige verlossing van Hoogstdeszelfs beminde schoonzuster, H. K. H. Mevrouw de Prinses *Frederik* der Nederlanden, thans, nu die gebeden zijn verhoord, en de verlossing op de meest gewenschte wijs heeft plaats gehad, bereids te 's Hage vervangen geworden door eene plegtige dankzegging, vergezeld van de bede voor het spoedig en volkomen herstel van H. K. H. en het welzijn van Hare jonggeboren dochter.

— Den 14 dezer is de commissie, door de Staten van Noordholland daartoe benoemd, in een plegtig gehoor bij Z. M. den Koning

ontvangen, en heeft de eer gehad, Hoogstdenzelven aan te bieden de huldigings-akte, door genoemde Staten, overeenkomstig art. 54 der Grondwet, opgemaakt.

— Naar men verneemt, heeft men zich bij de Regering in den laatsten tijd bezig gehouden met het opmaken van de ontwerpen der staatsbegrooting voor de jaren 1842 en 1843. Men verzekert, dat de voordragten in gereedheid zijn, om, bij de hervatting van de werkzaamheden der Kamers, haar te worden aangeboden. Men wil weten, dat in deze ontwerpen het sedert lang beoogde doel; gelijkheid van uitgaven en middelen, zal worden bereikt, en voegt er zelfs bij, dat dit doel zal verkregen worden zonder dat men, tot dat einde, zijne toevlugt zal moeten nemen tot eene geldleening, tot eenige verhooging van lasten of tot eenigen bezwarenden finantiëlen maatregel.

— Z. M. kennis genomen hebbende van het door Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken aan Hoogstdenzelve aangeboden algemeen verslag omtrent den afloop der ligting voor de nationale militie van 1840, heeft gemelden Minister gelieven te magtigen, om aan de autoriteiten, welke zich van hunne taak, in deze, loffelijk gekweten en het hunne toegebragt hebben om de behoorlijke uitvoering der wet te verzekeren, Hoogstdeszelfs tevredenheid deswege kenbaar te maken. Dien ten gevolge is aan de gemeentebesturen, die zich door aan den dag gelegden ijver, tot bevordering van het werk van gemelde ligting, zoodanige blijk van onderscheiding hebben waardig gemaakt, Zr. Ms. tevredenheid deswege betuigd.

— Z. M. heeft onlangs bepaald dat, tot tijd en wijle hierin nader zal zijn voorzien, ook als studenten in de godgeleerdheid aangemerkt en tot de vrijstelling aan deze betrekking, bij art, 94, § *ee*, der wet van 8 Jan. 1817, toegerekend, geregtigd zullen worden beschouwd de zoodanige van de Evangelische of Moravische Broeder-gemeenten, welke hunne godgeleerde studien op eene der buiten het Rijk gevestigde seminarien of leerscholen van gemelde gezindheid voortzetten, mits zij deze hunne positie, door overlegging van een door het hoofd van genoemde instelling afgegeven bewijsstuk, behoorlijk aantoonen.

— Bij besluit van 30 Junij jl heeft Z. M. het Koninklijk besluit van 26 September 1833 (*Staatsblad n°.* 58), houdende wijziging der vroeger voorgeschreven veiligheidsmaatregelen, bij het aanwenden van stoomwerktuigen, van kracht verklaard voor het hertogdom Limburg.

— De minister van finantien heeft, ter executie van art. 3 der wet van den 27 December 1840 (*Staatsblad* n°. 79), bekend gemaakt, dat het gezamelijk bedrag van de schatkistbiljetten, krachtens die wet uitgegeven, op den 1 dezer, beliep eene som van twee millioen guldens.

— Zondag morgen, omstreeks half negen ure, heeft te Rotterdam een droevig ongeluk plaats gehad. De ketel der stoomboot *Julia*, provisioneel gebruik wordende in het veer van die stad op Gouda, is, terwijl dezelve aan de ligplaats aan het Oude Hoofd was liggende, even vóór het tijdstip der afvaart, gesprongen. De conducteur op dezelve boot, de heer *van Daalen Wetters*, die zich tijdens de ontploffing in de kajuit bevond, is zwaar gekwetst naar het gasthuis vervoerd geworden, alwaar hij kort daarna is overleden. Ook een passagier en de hofmeester der boot zijn door den ontlasten stoom meer of min gekwetst geworden. Het geheele dek is uit het vaartuig geslagen en in de Maas neder gevallen, terwijl de kapitein op hetzelve vaartuig, *van de Garde*, die zich op het dek bevond, in de lucht geslingerd is en in het schip nedergekomen, zonder echter eenig beteekenend letsel te hebben bekomen. De conducteur laat eene weduwe en vier kinderen na.

— Uit Thorn schrijft men dat Z. M. de koning der Nederlanden voor eene som van 100 Thalers heeft bijgedragen in de kosten voor de oprigting van een monument ter nagedachtenis *van Copernicus*.

Vervolg van het Verslag van de Gedeputeerde Staten dezer provincie aan de Provinciale Staten, nopens den staat van het gewest sedert Julij 1840 *tot Julij* 1841, *uitgebragt.*

Waterstaat. Bij de voortdurende afwezendheid van den hoofdingenieur, wegens aan hem opgedragen zaken van algemeen belang, werd hij nog steeds vervangen door den rijks-ingenieur *de Geus*. Met lof wordt gewaagd van den ijver der waterstaats-beambten, wier werkzaamheden, ten gevolge der ontbinding van het Amortisatie-Syndikaat, en de overdragt van het beheer der groote wegen, kanalen, vaarten enz., aan de Departementen van algemeen Bestuur, nu onlangs nog aanzienlijk vermeerderd zijn geworden.

Omtrent *Dijken en Polders* wordt het volgende gezegd: Bij het naderen van den winter van 18⁴⁰⁄₄₁ werd, als naar gewoonte, de stipte inachtneming der bestaande bepalingen, voor het geval van ijsgang en hoog opperwater op de rivieren, aanbevolen.

Eene in het najaar van 1840 gedane opneming der, in de onderscheidene dijks-magazijnen langs de hoofd-rivieren in deze Provincie, voorhanden zijnde nood-materialen en werktuigen, leverde de overtuiging op, dat, met zeer geringe uitzondering, waaromtrent echter nog tijdig de noodige voorzieningen werden genomen, die dijks-magazijnen in vrij goeden staat waren; en toen het tijdstip daar was, dat de dijk-legeringen moesten aanvangen, begaven de Ambtenaren van den Waterstaat zich naar de hen aangewezene stations, en de dijkwachten werden betrokken.

Het losbreken van het ijs in de hoofd-rivieren, veroorzaakte in den nacht van den 17 op den 18 Januarij dezes jaars, eenen sterken was van het water, ten gevolge waarvan een gedeelte der Gemeente Empel en Meerwijk, hoofdzakelijk buitendijks, geïnundeerd werd en eenige schade bekwam; twee schepen, het eene met steen- en het andere met hooi beladen, liggende op den buitenwaard voor Alem, aan de rivier de Maas, door het afkomende ijs verongelukt zijn, doch de schippers met hunne huisgezinnen, door de kloekmoedigheid van drie ingezetenen dier Gemeente, met levensgevaar, gered werden aan welke ingezetenen, met namen *F. van Lith*, *C. Steenbakkers* en *W. van der Heyden*, wegens het verrigten dier menschlievende daad, een blijk van Zr. Ms. goedkeuring en tevredenheid is toegelegd; twee dijkbreuken vielen voor, de eene in den dijk boven het fort Crevecoeur en de andere in den dijk boven de Schans te Orthen; en de Straatweg over den hoogen Merwede-dijk, onder Sleeuwijk, door de aandringende ijsschollen overdekt en de passage daarover belemmerd en eenige huizen in die Gemeente beschadigd werden.

Het ijs in de rivieren spoedig opruimende, liet het zich alstoen aanzien, dat het gevaar geweken was, doch eene andermaal ingevallene strenge vorst, deed de rivieren wederom met ijs bezetten en vorderde al spoedig eene nieuwe betrekking der stations voor de buitengewone rivier-correspondentie.

Bij het losgaan der rivieren ontlastte zich de Maas, zonder blijkbaar gevaar voor de dijken te vertoonen, gelukkig van deze tweede ijsbezetting; doch het was minder gunstig gesteld op de rivier de Merwede, op welke, tusschen Werkendam en Hardinxveld, eene gevaarlijke ijsverstopping plaats had, waardoor het afkomende water te Werkendam en meer bovenwaarts, tot eene bevorens niet gekende hoogte werd opgevoerd, zoodat de Sasdijk aldaar, ter lengte van 463 ellen, van 20 tot 70 à 80 duim diep overstroomde; het digt bebouwde Dorp Werkendam, alwaar in de Dorpstraat gaten, zelfs van twee ellen diepte zijn gevallen, grootendeels overstroomd werd; eene afschuiving of zinking van den rivierdijk beneden het huis van den heer *Verschoor* te Sleeuwijk plaats had en eenige huizen, te Werkendam en in het Dorp de Werken, aanzienlijke schaden bekwamen.

Al wat mogelijk was om het Dorp Werkendam voor vernieling, en den Vervoorne-polder en andere daaraan palende polders voor inundatie te beveiligen, werd door de zorg der Ambtenaren van den Waterstaat en der daarbij betrokkene dijks-besturen, wier ijver en volharding lofwaardig was, met eenen gelukkigen uitslag in het werk gesteld, en het is, naast de beschermende hand der Voorzienigheid, vooral daaraan, dat men den Sasdijk doelmatig voorzag en versterkte en dezen kon behouden, te danken, dat het dorp Werkendam van geheele vernieling is bevrijd gebleven.

Na gedurende twee dagen in het grootste gevaar verkeerd te hebben, daagde de redding van die belangrijke landstreek op, en niettegenstaande de aanmerkelijke schade die geleden werd, is dezelve echter gering in vergelijking van hetgene men te duchten had.

De Koppeldijk te Nuland bezweek wederom in februarij jl., ten gevolge van het snel afkomen van het water der Beersche Maas.

De Ingenieurs van den waterstaat, de heeren *M. de Geus* en Jhr. *H. C. B. van Rappard*, hebben, onder toezigt van den Hoofd-Ingenieur in deze provincie, een naauwkeurig statistisch overzigt van de polders in Noord-Braband opgemaakt, waarvan de kennisneming zoo wel voor de Provinciale administratie en die der Gemeenten, dijken en polders, als voor Ambtenaren in onderscheidene vakken en zelfs bijzondere personen, als nuttig en noodzakelijk mag beschouwd worden.

Gedeputeerde Staten hebben de uitgave van dat belangrijk werk zoo veel mogelijk trachten te bevorderen, en daartoe, onder anderen, voor een genoegzaam getal exemplaren, voor rekening der Provincie, ingeteekend, om daarvan, na dat hetzelve zal afgedrukt zijn, een exemplaar aan ieder lid van de Provinciale Staten-Vergadering te kunnen aanbieden.

Dijk- en Polderlasten. Uit aanmerking dat de dijk en polderlasten in deze provincie niet overal naar eenen gelijken maatstaf geheven wierden, hebben wij aan Zr. Ms. goedkeuring onderworpen een reglement op het heffen van dijk- en polderlasten in deze Provincie, hetwelk dan ook bij Zr. Ms. besluit van den 16 September 1840, n°. 84, bekrachtigd en vervolgens door ons ter executie is gelegd geworden.

Kanalen, Rivieren en Waterleidingen. In het verslag, van het vorig jaar werd berigt, dat op last des Konings, aan eene Commissie, zamengesteld uit leden van het Provinciaal Bestuur, Ambtenaren van den Waterstaat en Officieren van de Militaire Genie, was opgedragen geworden het doen van een nader speciaal onderzoek, wegens het tot stand brengen van een inundatie- tevens afwatering kanaal van Grave tot Geertruidenberg.

Thans wordt medegedeeld, dat die Commissie de aan haar opgedragene taak in zoo verre volbragt heeft, dat zij, na het verrigten, door eene Sub-Commissie uit haar midden, van voorbereidende lokale opnemingen en berekeningen, eenstemmig een plan voor het daarstellen van zoodanig kanaal heeft aangenomen, hetwelk bereids aan Z. M. den Koning is aangeboden geworden, en dat de leden dier Commissie uit het Gedeputeerd Bestuur, zich onledig houden met de aan hen, bij artikel 7 van het Koninklijk besluit van den 8 mei 1840, N, lett. O[38], in het bijzonder opgedragen werkzaamheden en verrigtingen, betrekking hebbende tot de kosten welke de uitvoering van het plan zouden vorderen.

Het stedelijk Bestuur van Eindhoven, heeft thans werkelijk aan Z. M. aangeboden een gedetailleerd plan en project, voor den aanleg van een kanaal uit de Zuid-Willemsvaart te Helmond naar die Stad, vergezeld van een verzoek om ondersteuning van wege het Rijk en de Provincie, ter tegemoetkoming in de daarvoor vereischt wordende kosten. Die stukken dezer dagen aan ons gerenvoijeerd zijnde, hebben wij dezelven, tevens met een daartegen door het Gemeentebestuur van Helmond ingediend adres van bezwaren, aan den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat toegezonden, ten einde zijn gevoelen omtrent dat plan aan ons mede te deelen; zijnde wij het antwoord van dien Ambtenaar daarop, zoodra mogelijk, te gemoet.

De sedert de vorige zitting tot stand gebragte verbeteringen van waterleidingen; bepalen zich hoofdzakelijk tot de uitdieping der Haven en Binnengrachten te Breda; de uitdieping der Leursche Haven; de uitdieping en verbreeding van het riviertje de Weerijs, onder Zundert en Wernhout; en de verbetering der uitwatering van den polder Heer Jansland, onder de Gemeente Oud- en Nieuw-Gastel.

Ten aanzien van den onvoldoenden staat van het riviertje de Riet, in de Gemeente Oud- en Nieuw-Gastel, werden door ons de noodige voorzieningen genomen.

Ook met opzigt tot de verbetering der afwatering van het Vosseven, in de Gemeente Helvoirt, werd onze tusschenkomst gevorderd.

Eene aan ons gevraagde vergunning, tot het leggen van eene buis of duiker in den Havendijk te Veghel, moetende dienen tot verbetering der waterloozing van landerijen in die Gemeente, werd verleend.

Tot verbetering der afwatering van de rivier de Aa, opwaarts van de sluis te Erp, hebben de Staten voorleden jare eene gunstige beschikking genomen, tot uitvoering van welke wij met den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in deze Provincie in correspondentie zijn getreden, en van wien wij deswege een voorstel bekomen hebben, hetwelk thans het onderwerp onzer overwegingen uitmaakt.

De bijdrage der Provincie in de kosten van aanleg der Zuid-Willemsvaart over 1841, ten bedrage van ƒ 14,000 zoo als die op de begrooting van dat jaar is toegestaan, is ten name van de Generale Thesaurie gemandateerd en betaalbaar gesteld geworden, met welk jaar de geheele bijdrage der Provincie afgedragen zijnde, dan ook de uittrekking van dien post in de begrooting voor 1842 vervallen zal.

Straatwegen. De groote wegen in deze Provincie in denzelfden staat gebleven zijnde, en geene verandering ondergaan hebbende, vermeenen wij daaromtrent geen bijzonder gewag te moeten maken, dan alleen dat wij, kennis bekomen hebbende van Zr. Ms. besluit van den 2 Julij 1840, n°. 79, houdende bepalingen, onder de voorwaarden daarbij vermeld, nopens het onderhoud van de traversen der Gemeenten ten platten Lande, behoorende tot de groote communicatien en de vernieuwing van de zoodanigen, welke zulks op het oogenblik mogten vorderen, — daartegen, onder dagteekening van 24 November 1840, een eerbiedig vertoog aan Z. M. hebben ingediend, waarop wij wel geene beschikking van Hoogstdezelve ontvangen hebben, doch hetwelk echter ten gevolge schijnt gehad te hebben, dat de traversen te Rosendaal en Wouw van wege het Amortisatie-Syndikaat, hangende de beslissing van Z. M. in deze, hersteld en tot heden zijn onderhouden, terwijl na [illegible] merking de aanbesteding van het onderhoud [illegible] ultimo junij jl. is geëindigd, aan Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, onder wiens beheer thans weder de groote wegen zijn overgegaan, in consideratie gegeven is, om die traversen ook na dien tijd te doen onderhouden, immers tot zoo lange ten deze geene beslissing Z. M. zoude kennelijk zijn.

Ook hebben wij, in naarleving van U E. G. A. resolutie van den 7 julij 1840, n°. 25, onder dagteekening van den 4 september daaraanvolgende, een eerbiedig vertoog aan Z. M. ingediend, om de vroeger geprojecteerde daarstelling eener verbeterde communicatie tusschen 's Hertogenbosch en Bommel, verwezenlijkt te zien, waarop wij de gunstige beschikking van Hoogstdezelve zijn inwachtende; terwijl wij intusschen wederom voor die communicatie, als bijdrage der provincie in de kosten van dezelve, eene gelijke som als vroeger van ƒ 5,000, in de project-begrooting hebben voorgedragen.

(*Het vervolg hierna.*)

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *Julij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51 elf zest., ¾; dito 5 pCt. 100, 7/8; Kansbill. 24 5/8; Sijndik. 4½ pCt. 90½, 5/8; Handelm. 156, 7/8; O. I. 5 pCt. 97, een zest.; Ardoins 20 een zest., 20, drie zest.; dito coupon 17 5/8; oude Russen 104 5/8; dito 4 pCt. 86 ½.

*** Door Gods goedheid beviel heden voorspoedig van een *ZOON*, C. VAN DER MADE, geliefde Echtgenoote van L. G. JAMES, Predikant.

BREDA, den 19 Julij 1841.

*** De Ondergeteekende, bij aankoop Eigenaar geworden zijnde van het sedert onheugelijke jaren zeer gunstig bekende LOGEMENT, *DE OUDE PRINS*, te *Breda*, neemt de vrijheid zich in ieders gunst en recommandatie aan te bevelen, belovende eene zeer prompte en civiele Bediening, zoo voor het LOGEREN als TAFELHOUDEN en VERHUREN van RIJTUIGEN.

BREDA, 15 Julij 1841. A. F. CONINCX.

A. PIRON,

FABRIKANT IN STROOIJEN HOEDEN,

heeft de eer de DAMES te berigten, dat hij voorzien is van een ruim ASSORTIMENT GEWONE en GEKLEURDE HOEDEN, tot zeer civiele prijzen.

NB. Het VERTREK is op VROEGER bepaald dan vorige jaren.

*** J. M. KORSTEN, te *Leur*, Provincie *Noord-Braband*, verkoopt uit zijne PAN- en TEGELBAKKERIJ, volgens de Leidsche Vorm, alle soorten van Zwart Verglaasde en Roode DAKPANNEN, Roode TEGELS en RIETVORSTEN van de beste kwaliteit tot civiele prijzen. Iemand dezelve benoodigd hebbende, verzoekt hij hun Ed. gunst en recommandatie.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen en is aan de H. H. Inteekenaren verzonden:

DE MILITAIRE SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER.

NEGENDE DEEL. *JUNIJ* 1841. N°. 12.

INHOUD:

1°. Tot wederzien. 2°. Bijzonderheden betreffende het Fransche Leger en de Fransche Krijgsinrigtingen. (*Vervolg en slot van n°. 11.*) 3°. Van werkerij. [illegible] stelsel. (*Vervolg van n°. 10.*) 4°. Invallende Gedachten. (*Ingezonden.*) 5°. Iets over het Bevestigen van het Eiland *Ascension*. (*Ingezonden.*) 6°. De Heer BAUCHER en het Paard *Partisan*. 7°. Officiele Berigten. 8°. Bijlage, bevattende de laatste benoemingen, overplaatsingen en veranderingen bij het leger.

NB. Achter het eerstvolgende Nommer, N°. 1 des 10den Deels, zal gevoegd worden eene NAAMLIJST der Respectieve Heeren Geabonneerden van dit Tijdschrift. De Uitgevers verzoeken hunne geëerde Correspondenten, voor zoover dit nog niet geschied is, ten spoedigste *duidelijke* opgave van de NAMEN en RANGEN hunner Inteekenaren in te zenden.

Nog is bij bovengemelde Boekhandelaars voorhanden en op aanvrage terstond verkrijgbaar:

BEREDENEERD WOORDENBOEK

der

HOLLANDSCHE en FRANSCHE TALEN,

[illegible] BEVATTENDE:

1°. Beknopte Spraakkunst voor het Hollandsch; 2°. de Woorden der beide Talen; derzelver beteekenis, eigenlijke en figuurlijke, verklaard en door voorbeelden toegelicht; kunstwoorden, wetenschappelijke benamingen, enz.; 3°. gelijkluidende maar in beteekenis verschillende woorden, en ongelijkluidende van gelijke beteekenis, naar elkander verwezen en verklaard; 4°. aanduiding van het rededeel, waartoe ieder woord behoort; 5°. geslacht, getal en behoeftiging der woorden; 6°. aanduiding van de voornaamste regelen der woordschikking, inzonderheid met opzigt tot de werkwoorden; 7°. algemeene lijst der ongelijkvloeijende en onregelmatige Hollandsche werkwoorden, met derzelver corresponderende tijden, enz.,

DOOR **G. J. DEKKER**,

Professeur in Talen, Schrijver van de Spraakkunst der Spraakkunsten en Uitvinder van een nieuw stelsel van Taalbeoefening.

De prijs van dit Volledig Woordenboek, bestaande uit twee deelen van 2516 pagina's, is . . . . . . ƒ 8.—

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.